

दाखल दिनांक : १८/०९/२०२३
नोंदणी दिनांक : १८/०९/२०२३
निकाल दिनांक : ०९/०३/२०२६
कालावधी : वर्षे महिने दिवस
०२ ०५ १९

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र. २५०/२०२३ मधील न्यायनिर्णय
(निशाणी क्र. ०७ लगत)

फौजदारी नियमावलीचे प्रकरण XXXIII मधील नमुना क्र. XXXII प्रमाणे
भाग- 'अ'

(न्यायनिर्णयाचे मुखपृष्ठ)

[फौजदारी नियमावलीचे प्रकरण VI मधील परिच्छेद ४४ (1)]

<p>प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, दोंडाईचा यांचे न्यायालयात (पिठासीन अधिकारी श्री. आदित्य घ. नाईक) निकाल तारीख ०९/०३/२०२६ संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र. २५०/२०२३ सीएनआर क्र. एमएचडीएच ०४०००७०७२०२३ (अपराध क्र. २०४/२०२३, दोंडाईचा पोलीस ठाणे)</p>	
अभियोग पक्ष	महाराष्ट्र राज्य, तर्फे प्रभारी अधिकारी, दोंडाईचा पोलीस ठाणे, ता. शिंदखेडा, जि. धुळे
सरकार तर्फे विद्वान वकील	सहा.सरकारी अभियोक्ता श्री. जे. एस. गंगावणे

आरोपी	लक्ष्मी गणेश गारुंगे, वय-५२ वर्षे, व्यवसाय- मजुरी, रा. संत कबीरदास नगर, दोंडाईचा, ता. शिंदखेडा, जि. धुळे.
आरोपीतर्फे विद्वान वकील	अॅड. श्री. एस. ई. भावसार

भाग- 'ब'

[फौजदारी नियमावलीचे प्रकरण VI मधील परिच्छेद ४४ (ii)]

गुन्हा घडल्याचा दिनांक	२२/०६/२०२३
प्रथम खबर अहवालाचा दिनांक	२२/०६/२०२३
दोषारोप-पत्र दाखल झाल्याचा दिनांक	१८/०९/२०२३
अपराधाचा तपशिल सांगितल्याचा दिनांक	२४/१२/२०२५
पुरावा आरंभ झाल्याचा दिनांक	०५/०१/२०२६
प्रकरण न्यायनिर्णयाकरीता राखुन ठेवल्याचा दिनांक	०९/०३/२०२६
न्यायनिर्णयाचा दिनांक	०९/०३/२०२६
शिक्षा दिल्याचा दिनांक, असल्यास	-

आरोपीचा तपशील

अ. क्र.	आरोपीचे नाव	अटक केल्याचा दिनांक	जमानतीवर सोडल्याचा दिनांक	दोषारोपाम धील कलमे	दोषमुक्ती किंवा दोषसिद्धी	देण्यात आले ली शिक्षा	फौ.प्र.सं. चे कलम ४२८ करीता आरोपीने भोगलेल्या स्थानबद्धतेचा कालावधी

१.	लक्ष्मी गणेश गारुंगे		दि. २४.१२. २०२५	महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम कलम ६५-ई प्रमाणे.	निर्दोष मुक्त	—	—
----	-------------------------	--	-----------------------	---	------------------	---	---

भाग- 'क'

[फौजदारी नियमावलीचे प्रकरण VI मधील परिच्छेद ४४ (iii)]

अभियोग पक्ष/बचाव पक्ष/न्यायालयीन साक्षीदारांची यादीअ) अभियोग पक्ष :-

अ.क्र.	साक्षीदारांचे नाव	पुराव्याचे स्वरूप	निशाणी क्र.
१.	हिरालाल वना सुर्यवंशी	फिर्यादी	०७ लगत
२.	नदीम युसुफ शेख	घटनास्थळ पंचनाम्याचे पंच	०७ लगत
३.	राम वसंत कोळी	घटनास्थळ पंचनाम्याचे पंच	०७ लगत

ब) बचाव पक्ष, असल्यास :-

अ.क्र.	नांव	पुराव्याचे स्वरूप
—	—	—

क) न्यायालयीन साक्षीदार, असल्यास :-

अ.क्र.	नांव	पुराव्याचे स्वरूप
—	—	—

अभियोग पक्ष/बचाव पक्ष/न्यायालयीन कागदपत्रांची/निशाणीची यादीअ) अभियोग पक्ष :-

अ.क्र.	निशाणी क्रमांक	तपशिल
१.	१०	फिर्याद
२.	१३	पंचनाम्यावरील पंच साक्षीदार क्र. २ ची सही

ब) बचाव पक्ष :-

अ.क्र.	निशाणी क्र.	तपशिल
-	-	-

क) न्यायालयीन :-

अ.क्र.	निशाणी क्र.	तपशिल
-	-	-

ड) भौतिक वस्तु :-

अ.क्र.	भौतिक वस्तु क्र.	तपशिल

न्यायनिर्णय

(पारित दिनांक: ०९/०३/२०२६)

आरोपीने महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमाचे कलम ६५(ई) प्रमाणे शिक्षेस पात्र असणाऱ्या गुन्ह्यांकरीता संपरिक्षेचा सामना केला आहे.

०२. आरोपीला नि.क्र.०७ अन्वये गुन्ह्याचा तपशील स्पष्ट करून तिचे प्रतिकथन नोंदविण्यात आले. आरोपीने गुन्हा नाकबूल करून संपरिक्षा घेण्याची विनंती केली.

०३. प्रस्तुत खटल्यामध्ये न्यायनिर्णय करीत असताना, माझे विचारार्थ निघालेले मुद्दे आणि त्यांचेवरील निष्कर्ष मी कारणमिमांसेसह खालीलप्रमाणे नोंदवित आहे :-

अ.क्र.	मुद्दे	निष्कर्ष
१)	अभियोग पक्ष हे सिध्द करतो का की, दिनांक २२.०६.२०२३ रोजी १८.०० वाजण्याच्या सुमारास दोंडाईचा शहरात जुनी अंजुम टॉकीजजवळ एका बंद टपरीच्या आडोश्याला सार्वजनीक जागी, आरोपी स्वतःच्या फायदयासाठी विनापास परवाना प्रतिबंधीत माल म्हणजेच गावठी हातभट्टीची दारु बेकायदेशीर रित्या स्वतःच्या कब्जात विक्री करण्याच्या उद्देशाने बाळगतांना मिळून आली आणि त्यायोगे तिने महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमचे कलम ६५(ई) नुसार गुन्हा केला आहे ?	नाही.
२)	अंतिम आदेश काय ?	आरोपीला निर्दोष मुक्त करणेत येते.

कारणमिमांसा

०४. अभियोग पक्ष हा भाग- 'क' मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे तोंडी व कागदोपत्री असलेल्या पुराव्यावर अवलंबून राहिला आहे. आरोपीचे फौ.प्र.सं. कलम ३१३ (१)(ब) प्रमाणे निवेदन नि. क्र. १५ अन्वये नोंदविण्यात आलेले आहे. त्यामध्ये, तिने अभियोग

पक्षाचा पुरावा नाकारून तिचे विरुद्ध खोटा खटला दाखल केल्याचा बचाव घेतला आहे. आरोपीने तिच्या बचावार्थ कोणताही पुरावा सादर केलेला नाही.

०५. अभियोग पक्षातर्फे विव्दान सहा. सरकारी अभियोक्ता श्री. जे. एस. गंगावणे यांचा युक्तीवाद ऐकला. तसेच आरोपीतर्फे विव्दान विधीज्ञ श्री. एस. ई. भावसार यांचा युक्तीवाद ऐकला.

मुद्दा क्र. १ करीता :-

०६. अभियोग पक्षाने आरोपी ही तिच्या ताब्यात बेकायदेशीररित्या व विनापरवाना प्रतिबंधीत दारु विक्री करण्याच्या उद्देशाने बाळगून होती हे सिध्द करणे आवश्यक आहे.

०७. फिर्यादी (सा.क्र.१) याने त्याच्या सरतपासात असे कथन केले आहे की, घटना दि. २२.०६.२०२३ रोजीची आहे. त्यादिवशी ते दोंडाईचा पोलीस स्टेशन येथे पोलीस कॉन्स्टेबल या पदावर कार्यरत होते. त्यादिवशी पोहेकॉ. कदम यांना जुनी अंजुम टॉकीजजवळ एक महिला गावठी हातभट्टी दारुची चोरटी विक्री करीत आहे अशी गुप्त बातमी मिळाली होती. त्यांनी पोनि. श्री. पवार यांना बातमी सांगितली. त्यावर श्री. पवार यांनी त्यांना छापा टाकण्याबाबत आदेशित केले. त्यावर पोहेकॉ. कदम यांनी दोन पंचांना पोलीस स्टेशन येथे बोलावून घेतले व त्यांना पंच म्हणून हजर राहण्यास विनंती केली. त्यावर ते दोघे पंच म्हणून काम पाहण्यास तयार झाले. त्यानंतर ते, पोहेकॉ. कदम, पोना. प्रेमराज पाटील, पोको. अनिल धनगर व मपोको. वर्षा गोपाळ असे सदर ठिकाणी खाजगी वाहनाने रवाना झाले. फिर्यादीच्या पुराव्यात पुढे असे आले आहे की, त्यांनी त्यांची वाहने श्याम सुंदर प्रोव्हीजनजवळ उभे केले. त्यानंतर बातमीच्या ठिकाणी पायी चालत गेले असता तेथे एक महिला बसलेली दिसून आली. तिच्यावर १८.०० वाजता छापा टाकला. तिला मपोको. वर्षा गोपाळ यांनी नाव गाव विचारले असता तिने तिचे नाव लक्ष्मी गणेश गारुंगे असे सांगितले. फिर्यादीच्या पुराव्यात पुढे असे आले आहे की, तिच्या ताब्यात त्यांना दोन प्लॅस्टीकचे कॅन

त्यामध्ये ३० लीटर गावठी हातभट्टीची दारु मिळून आली. तसेच एक प्लॅस्टीकचा मग मिळून आला. पोहेकों. कदम यांनी १८० मी. ली. दारु काचेच्या स्वच्छ बाटलीमध्ये सी. ए. तपासणीकरीता काढून घेतली. सदर बाटलीवर पोहेकों. कदम व पंचांच्या सहयांचे लेबल बुचावर लावून ती बाटली सिलबंद करण्यात आली. तसेच उर्वरित मुद्देमाल जागीच नष्ट केला. त्यानंतर पोलीस स्टेशन येथे त्याने आरोपीविरुद्ध रितसर फिर्याद दाखल केली. फिर्यादी (सा.क्र.१) यांच्या तोंडी पुराव्यास फिर्याद (नि.क्र.१०) मधील कथने पुष्टी देतात.

०८. नदीम (सा.क्र.२) व राम (सा.क्र.३) या अभियोग पक्षातर्फे तपासण्यात आलेल्या पंच साक्षीदारांनी त्यांचे पुराव्यादरम्यान अभियोग पक्षाला मदत होईल अशी साक्ष दिलेली नाही. सदर पंच साक्षीदार हे अभियोग पक्षाला सहकार्य करित नसल्याने विद्वान सरकारी अभियोक्ता यांनी न्यायालयाच्या परवानगीने त्यांना उलटतपासास्वरूप प्रश्न विचारले. परंतु, त्यायोगे देखील अभियोग पक्षाच्या हकीकतीस पुष्टी देणारा असा कोणताही पुरावा अभियोग पक्षाला अभिलेखावर आणता आलेला नाही.

०९. फिर्यादी (सा.क्र.१) ने अभियोग पक्षाच्या हकीकतीस मदत होईल अशी साक्ष दिल्याचे वरील पुराव्यावरून स्पष्ट होते. परंतु, नदीम (सा.क्र.२) व राम (सा.क्र.३) या पंच साक्षीदारांनी अभियोग पक्षाच्या हकीकतीस पुरक अशी साक्ष दिलेली नाही. प्रस्तुत खटल्यातील घटनास्थळ-नि-जप्ती पंचनामा शाबीत झालेला नाही. त्यामुळे, आरोपीचे विरुद्ध तिचे ताब्यातून पंचांसमक्ष प्रतिबंधीत मद्य जप्त झाली होती असा निष्कर्ष काढणे रास्त होणारे नाही. सबब, प्राप्त परिस्थितीमध्ये अभियोग पक्षाने केलेल्या आरोपाप्रमाणे खरोखरीच आरोपीच्या ताब्यातून वरील वर्णनाची गावठी हातभट्टीची दारु मिळून आली होती व ती पंचांसमक्ष जप्त झालेली होती, ही बाब ठोस पुराव्यानिशी सिध्द झालेली नाही. केवळ पोलीस कर्मचारी असलेल्या फिर्यादी (सा.क्र.१) यांच्या तोंडी पुराव्यावर विसंबून राहून तसा निष्कर्ष काढणे न्यायोचित होणार नाही.

१०. तसेच, अभियोग पक्ष हा प्रस्तुत खटल्यामध्ये नि. क्र. ११ कडील मा. उप

संचालक, प्रादेशिक न्याय सहाय्य वैज्ञानिक प्रयोगशाळा, नाशिक यांच्या अहवालावर विसंबला आहे. प्रस्तुत प्रकरणी जप्त एक बाटली रासायनिक पृथक्करण प्रयोगशाळेत पाठविण्यात येऊन त्याबाबतचा रासायनिक पृथक्करण अहवाल जरी प्राप्त झाला असला तरी त्यास पुष्टी देणारा नमुना वाहक यांचा पुरावा अभिलेखावर दाखल झालेला नाही. तसेच, सदर अहवालाचे अवलोकन करीता असे दिसून येते की, जो द्रव पदार्थ त्यांचेकडे तपासणी करीता पाठविण्यात आला होता त्यामध्ये इथाईल अल्कोहल हा पदार्थ पाण्यासह होता. परंतु, प्रस्तुतचा अहवाल ज्या मुद्देमालाशी निगडीत आहे तो मुद्देमाल आरोपीचे ताब्यातून मिळून आला होता व जप्त केला गेला होता ही बाब मुळात शंकास्पद ठरलेली आहे. त्याकारणे, उपरोक्त अहवाल हा अभियोग पक्षाने आरोपीविरुद्ध अभिकथित केलेले आरोप सिध्द करण्याकरीता पुरेसा ठरणारा नाही.

११. वरील विवेचनाअंती मी या निष्कर्षाप्रत पोहोचलो आहे की, प्रस्तुत खटल्याचे कामी अभिलेखावर आलेल्या पुराव्यावरून मुद्देमाल आरोपीच्याच ताब्यातून मिळून आल्याचे व जप्त झाल्याचे, कोणत्याही संयुक्तिक शंकेच्या पलीकडे जावून शाबीत करण्यात अभियोग पक्ष अयशस्वी ठरलेला आहे. सबब, मी मुद्दा क्र. १ चे उत्तर नकारार्थी देत आहे.

मुद्दा क्र.२ करीता :-

१२. आरोपीविरुद्ध ठेवण्यात आलेला आरोप सिध्द करण्यात अभियोग पक्ष अयशस्वी ठरल्याकारणाने मुद्दा क्र. १ चे उत्तर नकारार्थी दिलेले आहे. सबब, आरोपीची या खटल्यातून निर्दोषपणे मुक्तता करणे न्यायोचित होणारे आहे. सबब, मुद्दा क्र.२ च्या उत्तरादाखल मी खालीलप्रमाणे आदेश पारित करीत आहे:-

:- आदेश :-

१. आरोपी लक्ष्मी गणेश गारुंगे हिची महाराष्ट्र दारुबंदी

अधिनियमचे कलम ६५(ई) अन्वये शिक्षेस पात्र असलेल्या गुन्ह्यातून, फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम २५५(१) अन्वये निर्दोष मुक्तता करणेत येते.

२. आरोपीचे जामीन बंधपत्र रद्द करणेत येते.
३. आरोपी हिने फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम ४३७(अ) अन्वये, रुपये १५,०००/- इतक्या रकमेचा वैयक्तिक मुचलका व तेवढ्याच रकमेचा जामीन द्यावा.

(न्यायनिर्णय खुल्या न्यायालयात अधिघोषित करण्यात आला.)

स्थळ : दोंडाईचा
दिनांक : ०९/०३/२०२६

(श्री. आदित्य घ. नाईक)
प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, दोंडाईचा

प्रमाणपत्र

मी, खात्रीपूर्वक कथन करतो की, पी.डी.एफ. फाईल मधील आदेशाचा/न्यायनिर्णयाचा संपूर्ण मजकूर हा मूळ आदेशाप्रमाणे/न्यायनिर्णयाप्रमाणे शब्दशः, तंतोतंत व बरोबर आहे.

लघुलेखकाचे नांव - गणेश साईनाथ अहिरे,
न्यायालयाचे नांव - दिवाणी व फौजदारी न्यायालय, दोंडाईचा.
दिनांक - ०९.०३.२०२६

सही/-
लघुलेखक (श्रेणी-३)